

Anna Borbonet i Macià (1935-2016). Toponomista de l'Institut Cartogràfic de Catalunya

Miquel Parella

*Responsable de toponímia
Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya*

L'Anna Borbonet va entrar a l'Institut Cartogràfic de Catalunya l'any 1984 i hi va ser fins a la seva jubilació, l'any 2000. Durant aquells anys va treballar en la toponímia de les diferents sèries cartogràfiques de l'institut i també hi va col·laborar revisant i redactant textos i notes.

Considerant que el seu univers vital es trobava íntimament lligat a l'excursionisme, la tasca que va fer amb els mapes al davant es movia, també, al voltant d'aquesta passió. En aquest sentit, un dels treballs que més la van ocupar els primers anys—la revisió de la toponímia dels mapes a escala 1:25 000 de l'Institut Geográfico Nacional—era com la continuació d'aquella experiència territorial de sortides i excursions traslladada a l'interior de l'oficina. El coneixement del país i el record de tants llocs trepitjats l'havien ajudat més d'un cop en la resolució de dubtes i conflictes derivats de l'emplaçament de noms als mapes.

Sovint duia a la feina els seus quadernets de camp, que repassàvem com incunables. En tenia molts. Llibretes de butxaca amb anotacions manuscrites on hi detallava les seves sortides: l'itinerari seguit, els temps de pas, les trobades amb estadants del lloc, i, esclar, topònims. Aquests quadernets havien estat el darrer recurs davant localitzacions o denomina-

Mount Étoile (Valais) 3.370 m (1973)

Foto: Josep Borbonet

cions de difícil solució. Si recordava que en una o altra sortida havia visitat l'indret, l'endemà es presentava a la feina amb el corresponent quadern de camp. Atès que els quaderns també recollien anotacions sobre el parlar de la gent i sobre les converses que hi tenia, sovint esdevenien origen de debats lingüístics i erudicions al voltant del lloc en qüestió.

La tasca pròpiament cartogràfica va venir marcada per la transició tecnològica que es va viure aquells anys. Als seus inicis laborals, moltes tasques vinculades a la toponímia cartogràfica encara eren manuals: la retolació dels noms es feia a mà, amb traçadors de tinta de diferents colors segons si es tractava de topònims corresponents a instal·lació humana, a orònims o a hidrònims. Un món que s'extingia davant l'empenta dels entorns digitals. Una tasca que avui, vista a distància, ens enllaça directament amb el treball artesà dels primers cartògrafs.

Els noms de lloc els acompanyava amb aportacions botàniques i fotogràfiques. En aquest darrer cas, a través dels anys de col·laboració amb el CEC treballant a l'arxiu corresponent a l'estudi de la masia catalana. En resum, la translació del seu univers de passions personals a la feina li va permetre d'enriquir noms i mapes; un llegat que perviu encara avui.

Foto: Josep Borbonet

L'afecció d'Anna Borbonet a la fotografia. Esquerra: vall de Llémena (1970). Dreta: sortida de la SCG a la via romana del Capsacosta (2011)

Foto: Jesús Burgueño